

Relacions humanes que puguen i baixen

LES TEMPTACIONS

Anna Lis
Edicions 96
Tavernes de Valldigna
116 pàgines

Francesc Calafat

El conte no sempre té sort en el circuit literari, però és un gènere que sol atraure perquè se situa al bell mig d'una cruïlla de camins. És cobejat sovint tant per autors primerencs com experimentats, perquè és un territori que evidencia a la primera l'enginy i la tensió literària —o la seua absència—, perquè encara que no s'aconsegueixca un llibre redó, retrata el que és fonamental: el pols narratiu de l'escriptor. És una forma que exigeix una bona esgrima per a gestionar la concisió, l'economia, la intensitat i saber apuntar les coses no dites. A més, el relat breu exigeix controlar el laç de la circularitat i del final a fi d'atrapar o sorprendre el lector.

Aquestes idees me les ha suggerides la lectura amable de *Les temptacions* d'Anna Lis, la seua primera incursió en la ficció. Abans havia practicat l'assaig filosòfic en *Passió*, *revolta*, i *pacte*. Les cares ocultes de l'amor.

Els tons i les intencions, com és d'esperar, hi són ben diversos, però ens hi trobem un fil conductor que les embasta: la narradora decideix provar sort en diversos tallers literaris per a polir els seus afanys creatius; l'experiència, descrita amb mordacitat, és bastant frustrant, però és la guspira que motiva les distintes tongades de relats. Hi predominen les relacions sentimentals, però hi tenen també pes l'amistat i la relació de pares i fills, sense oblidar una jornada delirant en l'ensenyament actual. Un grup curt de relats gira al voltant de les actituds i les situacions de les persones en la postguerra. La resta observa el present. És molt suggestiu com una dona lliga la pèrdua de la innocència i la frustració amorosa amb la mort de Manolete. Un parell de relats, que funcionen com un joc d'espills, mostren les dues versions d'una frustració amorosa, relacionada amb la famosa bufetada a Gilda. Els mites del glamour americà dominen altres històries, com la protagonitzada per una Ava alumna i un Sinatra professor, valencians, que emboliquen la seua vida gràcies a la ficció. En les relacions són evidents les diferències entre homes i dones, on sovint la part feble cau sobre la dona, que ha hagut de silenciar els fracassos, però a la llarga acaben reaccionant. El punt de mira femení és clau i així hi tenen relleu la seducció, la coqueteria, la roba com a forma d'expressió. La ironia sobre la mirada de la dona és bona, com ara la llengua esmolada que fan servir dues senyores que es tiren al coll sense despenjar-se ni perdre les maneres.

Tot plegat, Anna Lis basteix una galeria notable d'actituds i de situacions que corren per les pujades i les baixades de relacions humanes tan àmplies com complexes. Contades amb una prosa funcional, col·loquial, plena de girs de tota mena, on cada conte se sosté en una imatge i una estructura que la ressalten. Sovint acaben amb una campanada final que aporta ambigüitat, contundència o una lectura inesperada.

MIQUEL GIL MÚSIC

“El que Internet et lleva, Internet et torna”

XAVIER ALIAGA
València

Costa suors i alguna llàgrima haver de comprimir la trajectòria de Miquel Gil (Catarroja, 1956): músic de referència, multiguardonat, exmembre dels mitològics Al Tall i una autoritat internacional de la música d'arrels, amb aclamades gravacions en solitari com ara *Orgànic*, *Katà* o *Eixos*, folk mediterrani i exploratori interpretat amb la seua rugosa i intransferible veu. Galons que no han erosionat el seu tarannà proper i afable, de xafar terra. Sempre prest a col·laborar amb els músics joves (els "nanos", com ell els nomena), tampoc no ha dubtat a recórrer a una eina innovadora com ara el *crowdfunding* (micromecenatge, petites aportacions econòmiques dels seguidors) per a finançar i gravar en condicions òptimes el seu nou treball discogràfic, *Xmarcians* (Temps Record, 2011).

La idea del micromecenatge va partir de Marc Sempere (més conegut com a Marquet, de Compartir dona gustet), que havia recorregut al sistema per rodar *L'Arròs movie*. "Em va telefonar i vaig pensar és que si Marquet estava en això, havia de parar-li atenció. Vaig xafardejar un poc, vaig veure que tenia bona pinta i em vaig adreçar a Ver-

kami", diu en al·lusió a la plataforma de *crowdfunding*. "El nostre va ser dels primers projectes musicals a entrar-hi, uns dies després dels Arthur Caravan, que foren els pioners", aclareix. Ganes d'experimentar o necessitat? "Hi havia una necessitat", confessa, "les indústries discogràfiques i culturals estan ensorrant-se o en procés de canvi radical. Costa finançar una producció discogràfica perquè no hi ha contraprestació, et pots quedar penjat d'una inversió que és necessària perquè, en cas contrari, no dones notícia del

El nou disc s'ha finançat amb el sistema del micromecenatge

teu treball, no provoques que et contracten... I vaig pensar que allò podia tindre gràcia: el que Internet et lleva, Internet et torna". "Realment va ser una sorpresa", prossegueix, "no sols en el tema econòmic. Es van produir una sèrie de sinèrgies amb el públic, debats al voltant de l'ètica i de l'estètica que em van fer reflexionar. En acabant, qui t'està pagant la teua producció és el teu públic, que té el mateix

interés que tu: que les coses siguuen bé. I està la qüestió de la confiança: ells confien que faràs un bon ús dels seus diners i que no te'ls gastaràs en fires i festes i grans esdeveniments", ironitza amb destinataris obvis.

Si s'ha de jutjar pel resultat artístic, els mecenes de Miquel Gil deuen estar satisfets. "Per a mi va ser una confortabilitat total: de la idea inicial de no eixir-te'n del cercle primari de la banda, amb sistemes MIDI de suplantació d'instruments, a poder acabar el treball en un molt bon estudi, on jo volia, i amb els músics que jo volia, canvia molt la cosa. Els mecenes es plantejaven si calia tot allò, però jo els deia que no és el mateix gravar les guitarres d'un disc en un dia que tindre-hi tres o quatre dies", argumenta.

Una altra qüestió que mereix explicació: el títol del disc és una broma de consum intern, però amb un rerefons conceptual amb molla. "No passa de ser una bandarrada que vaig pensar per provar el micròfon, amb alegries flamenques, barrejades amb fandango valencià i ritme argentí de milonga, quasi d'havanera. Una marcanada del quinze. És una manera de posicionar-te davant el patrimoni musical —a mi m'agrada anomenar-lo música de transmissió oral—, com l'utilitzes, què fas amb ell en el segle

El músic i cantant Miquel Gil fotografiat a València. / JESÚS CÍSCAR

XXI. El límit està en la imaginació. Moltes voltes ens posem massa fermes, però qui més ha fet per les malaguenyes ha estat la conjunció de Botifarra amb Obrint Pas. L'efectivitat no sempre passa pels usos museístics", teoritza.

Folk sense límits, amb adaptacions de cançons populars o

NOTES DE CAMBRA

L'origen

Manuel Baixauli

Abans d'emprendre una de les darreres reescripcions d'una novel·la que vull enllestir enguany, intente posar ordre en les notes que he fet servir des que vaig iniciar el projecte, i que he anat introduint, indiscriminadament, en un calaix. N'hi ha de tot: idees soltes escrites de pressa en qualsevol paper, esquemes, una entrada de museu, propostes de noms per a personatges, fotos, títols possibles... Hi trobe, també, el document espurnat: un tiquet de verduleria en el revers del qual vaig escriure, per primera volta, alguna visió relacionada amb el món que avui forma la novel·la. Aquest fràgil paperet en fou l'origen, la font. Tot sorgí a partir seu aquell matí, ara fa més de tres anys, en què hi vaig escriure una pluja d'idees, o, més aviat, una pluja d'imatges, que després van prendre cos i es convertiren en obsessions. Tanmateix, ara que el llibre està en fase terminal -tot i que, en el meu cas, les agonies són de durada indefinida-, ara que se n'ha esvaït una gran part de la boira que oculta les històries en un principi, és curiós veure

com, del que hi ha escrit en aquell paperet, no en queda, en la versió actual del llibre, pràcticament res. I no tinc dubte que la història va nàixer d'ell. Qui ho diria, en aquell moment, que aquelles imatges errants, unes imatges com tantes que cada dia em visiten la ment i que rarament anote, germinarien en una novel·la. I qui diria que el resultat final de la novel·la tindria tan poc a veure amb elles. Ho rumie i mire el rellotge. És hora de dinar. Al cap de pocs minuts seiem a taula amb els meus fills i la meua dona. Avui dinem arròs al forn. Mire la meua companya. Calladament, pense: on, i quan, s'inicià tot? Intente recordar l'instant en què ella començà a existir per a mi, la primera imatge que en tinc, la primera impressió que en produí. A penes puc evocar-lo, aquell moment. Hi predomina la boira, la imprecisió, com en un primer esborrany. Qui ho diria, que aquell esborrany prendria cos i evolucionaria fins a esdevenir aquesta família. I la prolongació no humana de la família: casa, mobles, cotxe, biblioteca, arròs al forn... I tal pensament em posa en guàrdia: tota idea, o imatge, o sensació fugissera,

que ara ens pareix insignificant, pot convertir-se en decisiva sense que un ho pugua preveure. El repertori d'imatges, idees o sensacions que tenim al llarg d'un dia és immens, i els dies se succeeixen ininterrompudament. Qui sap quins pocs d'aquests incomptables es-

borrany prendran cos i esdevindran decisius per a la nostra vida. Qui pot distingir, de primeres, si una espurna és efímera, inestable i caduca, o si en canvi és l'inici tímid d'un foc que esdevindrà perdurable? L'art, i la vida, són imprevisibles.